

Pobyt i praca obywateli Ukrainy w Polsce po kolejnej nowelizacji przepisów. Lipiec 2024 r.

1 lipca 2024 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wydłuża ona legalny pobyt obywateli Ukrainy w RP i wprowadza zmiany w powiadomieniu, które legalizuje ich pracę. Przedstawiamy najważniejsze zmiany dotyczące pobytu i pracy obywateli Ukrainy w RP.

Ważnie weszła w życie nowelizacja ustawy specjalnej, a więc ustawa z dnia 15 maja 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw, która zmienia termin 30 czerwca 2024 r. na 30 września 2025 r. Dzięki temu obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z działaniami wojennymi, jak i ci, którzy korzystają z wydłużonych z mocy prawa dokumentów pobytowych lub pobytów mogą legalnie przebywać na terytorium RP aż do końca września przyszłego roku.

Wydłużony pobyt uciekających przed wojną

Ustawa zmieniająca wprowadziła zmianę terminu legalnego pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa. Obecnie przepis, który reguluje tę kwestię brzmi:

Jeżeli obywatel Ukrainy przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 30 września 2025 r.

Jeżeli obywatel Ukrainy posiadający Kartę Polaka opuścił Ukrainę w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., w związku z działaniami wojennymi, a następnie przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 30 września 2025 r.

Wizy, karty pobytu i inne dokumenty pobytowe

Również obywatele Ukrainy, którzy korzystają z przepisów ustawy specjalnej odnośnie posiadanych przez siebie dokumentów pobytowych lub statusów pobytowych, na mocy ustawy zmieniającej, mają wydłużony z 30 czerwca 2024 r. do 30 września 2025 r. okres legalnego pobytu.

Warto przypomnieć, o które dokumenty i statusy chodzi w przepisach i przywołać ich znowelizowane brzmienie:

Art. 42. 3a. Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres pobytu na podstawie tej wizy oraz okres ważności tej wizy ulegają przedłużeniu z mocy prawa do dnia 30 września 2025 r. W takim przypadku w dokumencie podróży obywatela Ukrainy nie umieszcza się nowej naklejki wizowej. Wiza krajowa w okresie przedłużenia okresu pobytu oraz okresu ważności nie uprawnia do przekraczania granicy.

5a. Jeżeli ostatni dzień okresu ważności zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego obywatelowi Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., okres ważności tego zezwolenia ulega przedłużeniu z mocy prawa do dnia 30 września 2025 r.

6. Jeżeli termin do opuszczenia przez obywatela Ukrainy terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 299 ust. 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa do dnia 30 września 2025 r. W okresie, na który termin został przedłużony, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 9, art. 196 ust. 1 pkt 5 oraz art. 213 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

7. Jeżeli termin dobrowolnego powrotu, o którym mowa w art. 315 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, określony w decyzji wydanej wobec obywatela Ukrainy, przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa do dnia 30 września 2025 r. W okresie, na który termin został przedłużony, nie stosuje się przepisów art. 99 ust. 1 pkt 8, art. 196 ust. 1 pkt 4 oraz art. 213 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

8. Jeżeli ostatni dzień okresu ważności:

- 1) kart pobytu,
- 2) polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
- 3) dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany”

– wydanych obywatelom Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., ulega on przedłużeniu z mocy prawa do dnia 30 września 2025 r.

11. Jeżeli ostatni dzień dopuszczalnego okresu pobytu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) na podstawie wizy Schengen wydanej przez organ polski,
- 2) na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen,
- 3) na podstawie dokumentu, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych

dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.12) – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 3, z późn. zm.), wydanego przez właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, albo innego dokumentu pobytowego wydanego przez organ tego państwa, uprawniającego do podróży po terytorium innych państw tego obszaru,
4) w ramach ruchu bezwizowego

– przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 30 września 2025 r.

Co się zmieniło w powiadomieniu?

Ustawa nowelizująca nie zmieniła nic w kwestii legalnego zatrudnienia obywateli Ukrainy. Nadal mogą oni pracować na podstawie powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy, które pracodawca wysyła do urzędu pracy (korzystając z systemu praca.gov.pl).

Zmianie uległ jednak termin na wysłanie powiadomienia. Od 1 lipca 2024 r. pracodawca (podmiot powierzający pracę) będzie miał nie 14, a **7 dni** na wypełnienie tego obowiązku.

W znolizowanej ustawie wprowadzono nowe zapisy dotyczące powiadomienia. Obecnie ustępy 1 i 2 artykułu 22 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa brzmią:

1. Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) przebywa legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1;
- 2) podmiot powierzający wykonywanie pracy powiadomi, w terminie 7 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy, powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi;
- 3) wymiar czasu pracy nie jest niższy niż wskazany w powiadomieniu lub liczba godzin nie jest mniejsza niż wskazana w powiadomieniu;
- 4) otrzymuje wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż określona w powiadomieniu lub ustalonej według stawki określonej w powiadomieniu, proporcjonalnie zwiększonej w przypadku podwyższenia wymiaru czasu pracy lub liczby godzin pracy;
- 5) wynagrodzenie, które otrzymuje obywatel Ukrainy, spełnia wymogi określone w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu – w przypadkach gdy przepisy te mają zastosowanie.

2. Podmiot powierzający wykonywanie pracy składa ponownie powiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie 7 dni od wystąpienia następujących okoliczności:

- 1) zmienił się rodzaj umowy pomiędzy podmiotem powierzającym wykonywanie pracy a obywatelem Ukrainy lub

- 2) zmieniło się stanowisko lub rodzaj wykonywanej pracy, lub
- 3) zmniejszono wymiar czasu pracy lub liczbę godzin pracy w tygodniu lub miesiącu określony w powiadomieniu,
lub
- 4) obniżono miesięczną lub godzinową stawkę wynagrodzenia określoną w powiadomieniu.

Warto dodać, że znowelizowane przepisy nakładają na obywatela Ukrainy obowiązek poinformowania pracodawcy o decyzji uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w ciągu 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Jest to pozytywna zmiana dla pracodawców, w porównaniu z poprzednim brzmieniem przepisu.

Przydatne informacje

Powiadomienie o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy to najdogodniejsza forma zatrudnienia obywateli Ukrainy, którzy legalnie przebywają w Polsce. Jest bowiem bezpłatna i dodatkowo pracodawca może najpierw zatrudnić cudzoziemca, a dopiero później (w ciągu 7 dni) wysłać powiadomienie.

Warto dodać, że jest to jedyna możliwa forma zatrudniania cudzoziemców (obywateli Ukrainy), którzy korzystają w Polsce z ochrony czasowej na mocy ustawy specjalnej (o pomocy obywatelom Ukrainy).

Do wykonywania pracy na podstawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi lub zezwolenia na pracę, obywatel Ukrainy potrzebuje dokumentu pobytowego, np. wizy, karty pobytu, pobytu w ramach ruchu bezwizowego, który umożliwi mu zatrudnienie na takich dokumentach (oświadczeniu lub zezwoleniu).

Źródło:

Ustawa z dnia 9 lutego 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Zielona Linia prowadzi działania informacyjne, których celem jest wspieranie osób bezrobotnych w poszukiwaniu zatrudnienia, a także propagowanie pozytywnych wzorców, mobilizujących do rozwoju czy zakładania własnych firm. Zielona Linia swoje usługi kieruje również do pracodawców, m.in. chcących zatrudnić cudzoziemców czy szukających wsparcia z urzędu pracy. Nadzór nad działalnością serwisu prowadzi Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy podlegająca pod Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Wojciech Napora
Starszy Specjalista – redaktor serwisu
w.napora@zielonalinia.gov.pl
tel. 85 74 81 621

Zielona Linia
ul. Trawiasta 20B, 15-161 Białystok
www.zielonalinia.gov.pl